

מאת יקותיה השבת

יול ע"י ישיבת חיים של תורה - לובלין פניהק ירושלים ת"ו - בראשות הגאון רבי מנחם יאנוע שליט"א, תלמידו של מרן פוסק הדור בעל ה'שבט הלוי' זצוקלה"ה

משיחותיו של מוריני ראש הישיבה שליט"א

מדוע אדם הולך לערפאות!?!...

לחברו שלמד יתרו באומה פרשה, ומיד אח"כ נאמר: "ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם" - ואלה מוסרי על הראשונים, ללמד שהמשפטים יכולים להמנע אם נעסק בעבודת ה' של הכרת הטוב הנלקטת ע"י הקרבנות ע"ג המזבח, שעליו מדבר בסוף הפרשה הקודמת.

שהרי כך נאמר שם: "מזבח אדמה תעשה לי וזבחת עליו... ככל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וזבחתה, ואם מזבח אבנים תעשה לי... ולא תעלה במעלת על מזבחי אשר לא תגלה ערותך עליי" - שהעקר הוא הקרבת הקרבנות ע"ג המזבח והשאת השכינה, וכן להזהר בבין אדם לחברו, כנ"ל. ורק אח"כ נאמרה פרשת "ואלה המשפטים", מוסרי על ענין ראשון - כי כשהקרבות עוסקים בהכרת הטוב לה', הם לא באים לידי גנבה, וממילא לא יצטרכו לבא לידי דיני עבד, וכן שאר המשפטים ומנעו.

"ואלה המשפטים", פרש רש"י: מה הראשונים מסיני אף אלו מסיני. ולכאורה הרי הדבר ברור שנתנו דברים אלו בסיני, ומה החדוש בזה? ואדרבה, פרשה זו על דיניה ופרטיה ראויה היתה להכתב אצל מתן תורה ממש, שהרי דיני גזיון הן החלק העמק והקשה בתורה הוא, וכמו שאמר רבי ישמעאל (ב"ב קע"ה): הרוצה שיחכים יעסק בדיני ממונות, שאין לה מקצוע בתורה יותר מהן, והן כמעין הנובעים?

"אשר תשים לפניהם", פרש רש"י שני פרושים: האחד - להסביר לעם ישראל את טעמי הדינים, והשני - שלא ללקח לדין לפני גוים, אפלו אם הם דנים דיניהם ע"פ התורה. וצריך להבין, האם יש קשר בין שני הפרושים הללו הנלקטים מאותן מלים?

משפטי יתרו נאמרו בסיני?

ויש לבאר, שבין שיתרו ועין למשה לא לעמד מול העם לדיני תורה הנובעים ממריבות, משום שזה מוריד בערכו בעיני העם, בפרט בעיני מי שיצא חיב בדין ע"י משה, שהוא נעשה שונא למשה רבנו הדין, וכן יעין עוד למשה, שילמד את העם מדות טובות: גמ"ח, בקור חולים, קבורה, לפנים משורת הדין (ע"פ ב"מ ל:), כדי שלא יבואו לידי דיני תורה כלל, ששכיבוקו חולים יזכרו שאדם חי בעוה"ז לזמן קצוב ומנעו מלרבי.

המזבח מציל ממות...

וזה הפרוש במה שצוה ה' את משה, להסביר לישראל את טעמי הדינים, הינו שכששמלמדים דיני שור שנגנח ושאר דיני נזקים, ולמדם את המדות הטובות שלמד יתרו, ואת חסד ה' הנלמד ע"ג המזבח, כדי שכלל לא יבואו לדיני נזקין, כי המזבח הוא מקום שכלו חיים, שלכן אם כהן בשעת העבודה אוהו בקרבנות המזבח הבי"ד לא הורגים אותו, וכמו שהרג את רעהו בערמה, התורה מדגישה "מעם מזבחי תקחנו למות", כי מעיקרא היינו חושבים שאין להרוג אדם שאוהו בקרבנות המזבח, משום שהמזבח הוא מקור החיים, ולכן אם עוסקים בדת של המזבח - דעת של הכרת הטוב לה', זוכים ללב טוב ורחום ולא באים לידי הריגות ונזקים לזולת.

לכן יש לשים את הסנהדרין אצל המקדש, כדי שהסנהדרין ילמדו שם את הכנה הכרת הטוב לה', וכך לא יבואו לידי משפטים מתוך מריבות.

אין צורך ללכת לבית דין...

ונמצא שיש קשר נפלא כפתור ופרח, בין שתי הדרשות שהביא רש"י, על המלים "אשר תשים לפניהם", כי אם מלמדים את העם את טעמים המתוק של משפטי התורה, שהם המדות הטובות שלמד יתרו, וההכרת הטוב לה' הנלקטת ע"ג המזבח, אזי הם לא יצטרכו לדיני תורה הנובעים ממריבות, ויבואו לפני הדינים רק כדי לשמוע את דיני התורה, היאך להתנהג בשורה מלכתחלה ולא מתוך שהיוקו זה לזה, והדינים ילמדו את העם את השלחן ערוך ופנימיות טעמו הערב.

וגם אם חלילה יצטרכו לדיני תורה, הם ודאי לא ירצו ללכת למשפטים לפני הגוים, כי גם כשהגוים שופטים על פי דיני התורה, אבל אין בהם את המדות הטובות של התורה, ואלו אם שופטים את העם רק ע"פ חקי התורה ביבשות בלי טעמה המתוק של התורה, אזי קל בעיני הכריות ללכת להתדין לפני הגוים ח"ו, בפרט אם הם מוסרים את משפטיהם ע"פ חקי התורה.

א"כ היה מקום לטעות שכל הדינים הכתובים בפרשת משפטים לא נאמרו בסיני, כי מוכח מדברי יתרו שנתקבל על פי ה', שכל הדינים הנובעים ממדות רעות, אינם אלא דיעבד, ולא אמורים להיות כלל, לכן היתה צריכה התורה לחדש שאף דינים אלו נאמרו בסיני.

מדוע במתנה היו מדרגות ובמזבח לא?

ובסוף פרשת יתרו כתבה התורה על המזבח: "ולא תעלה במעלת על מזבחי אשר לא תגלה ערותך עליו", פרש"י שששעולה הכהן על מעלות, קרוב הדבר שמתגלה ערותו, ויש בזה משום בזיון של אבני המזבח. וקשה, דא"כ מדוע במנורת הזהב היה הכה"ג עולה במעלות ולא חוששים לבזיונם? ועי' בחנוך שפרש באופן אחר.

מדוע רק אבני המזבח מתבזים?

ואפ"ל ששכת הדבר שאסורה גלוי הערוה ע"ג אבני המזבח, היא משום שע"ג המזבח עולה הכהן להקריב קרבן סוטה הקא מוקנאה על חסר צניעות, ולא ראוי שיעלה הכהן עליו בחסר צניעות, שהרי אין קטגור נעשה סגנות, וכיון שזה שיד רק במזבח, לכן במתנה אין חסרון לעלות במעלות.

ולפי"ז אפשר לפרש את הק"ו שעושה רש"י, שאם התורה מקפידה על בזיון האבנים, כ"ש שיש להזהר בכבוד הזולת, כי המזבח מלמד אותנו והירות מבזיון שמים ומבזיון הכריות: מבזיון שמים, בכך שצריך להזהר במזבח מחסר צניעות שהוא בזיון לה', "כי דבר ה' בזה", ומזה לומדים ק"ו להזהר שלא לבזות את הזולת.

וההירות בכבוד הזולת, אלו המדות הטובות שבין אדם

תוכן הגליון

- א. מדוע אדם הולך לערפאות?.....א
- ב. מתיקות הניסים - סיפור.....א
- ג. מתיקות שיחי.....ב
- ד. מתיקות כשלוך נבואת החרטומים!.....ב
- ה. מיני מתיקה.....ב-ג
- ו. מתיקות אמונה שלמה ומרירות אמונה לחצאי.....ג
- ז. מים מתוקים המכבים את אש הגיהנם.....ד
- ח. מתיקות הבושה ומרירות הרמאות.....ד

מתיקות הניסים

התורה שהשלים בין המשפחות!

מבין הספורים הרבים שהגיעו לשלחן המערכת, בחרנו לפרסם מעשה זה המתאים לפרשתנו, שבה אנו לומדים שלא להשפט בערפאות של גוים. וכך ספר בעל המעשה:

לצערי לא גדלתי בבית של תורה, אלא בבית כזה הנוטה יותר לעסק במשא ומתן, כמובן עם הקפדה על שמירת המצוות, אך לא יותר מכך. אבל ברוד השם לאחר שהקמתי את ביתי, עליתי על דרך המלך והתחלתי לעסק בתורה הרבה, ובי"ה פרנסה לא חסרה מהצד של בני ביתי.

לאחר כמה שנים, פנה אלי אחי בהצעה מפתה: שמכיון שה' ברך אותי בפרנסה בשפע, אוכל להשתתף אתו ברכישת רשת חנינות, כשאני אתן מחצית מהסכום הנדרש והוא את החצי השני. והבטיח לי שאוכל להמשיך בלמוד התורה כרגיל, ואף על פי כן הרווחים יחלקו בינינו חצי לי וחצי לו. נענית להצעתו ונעשיתי שותף עמו. ב"ה הרשת הניכה לנו סכומי עתק בכל חדש.

חיינו יכלו להמשיך להתנהל על מי מנוחות אלמלא השטן שם את עינו עלינו, וקנא באחיה שבנינו... יום אחד אחי החל להתרעם עלי על שאני עוסק מדי בתורה ולא מטפל בעסקים. טענתי לו: הרי כך סכמנו מראש: שאני אמשיך לעסק בתורה, והוא ינהל את העסק! אך הוא פעם עלי, ומחלקת פרצה בינינו...

הדבר קאב לי מאד. נסיתי בכל כחי להמנע ממריבה, אך הדבר לא עלה בדי, וכמה שנסייתי לפיסו ולהשלים עמו - המחלקת רק גדלה. החלטתי לנסע לביתו כדי להציע לו לבטל את השתפות בינינו בעסק - העקר להמנע ממחלקת. עליתי אל ביתו והסברתי לו שכל מחלוקה מסכת בקא בתרא: השתפין שרצו לעשות מחיצה בחצר - בזיון את הכתל באמצע, ומזה ראוי ללמוד שאם נוצרה מחלקת בין שתפים, ראוי להם להפרד זה מזה כדי להמנע משנאה ושאר רעות שהמחלקת מביאה; לכן אם איננו משלימים, ראוי לנו לסגור את העסק ולהתחלק בפסק.

הוא ענה לי מיד שאבן רצונו לסגור את העסק, 'אבל' הוא אמר, 'לי מגיע שלשה רבעים מכל

המשך המעשה בעמוד ד'

"שמע ישראל", שבה אנו מכריזים 'שה' הוא אחד ואין לו שום שתף. בפרשיה השניה 'והיה אם שמע', אנו מכריזים 'שה' לבדו מביא את המטר ואת כל הדגן תירוש ויצהר, והאדם אע"פ שהוא חורש וזורע, אין בידו לגדל את התבואה אלא ה' לבדו עושה זאת.

פדיון הבן לכל ילד...

בפרשיה השלישית פרשת 'קדש', בתוכה מצות פדיון הבן, שבמצוה זו אנו מכריזים 'שה' לבדו מביא לאדם ילדים, והילדים שכיבים לה' והוא נתנם לנו, כי ענין פדיון הבן שיד לכל הבנים של האדם, אלא שצוה ה' לפדות רק את הבכור כסמל על כל שאר הבנים שכלם נתנו לנו מה, כי האדם יכול להיות עקר רח"ל ולא יוכל להביא לעצמו ילדים על אף כל השתדלויותיו.

בפרשיה הרביעית 'והיה כי יביאך', אנו מכריזים 'שה' לבדו הוציאנו ממצרים והכניסנו לארץ הקדש, ולא לנו אין שום כח להוריש את הגוים ולרשת את ארצם, וגם בשנצטרך לעתיד לבוא לעשות זאת, נדע שרק ה' עושה זאת.

מאלו דברים הגוים מתפעלים מה'?

יוש גוים כמו באפריקי שזה אדמת בני חם שיוצאים רק שני דברים מגולת ה', פרשת 'והיה כי יביאך' המעידה 'שה' הוציאנו ממצרים והכניסנו לארץ, שכן אפריקי זה ארצות חם ונאמר "העושה לנו... אותות ומופתים באדמת בני חם ויוציא עמו ישראל מתוכם", ומאמינים גם בפרשת 'והיה אם שמע' המעידה 'שה' בורא את הדגן תירוש ויצהר.

אמונת הגוים מבח ראיתם...

והסבה שמאמינים בשתי פרשיות אלו, משום שבני חם ראו

נביא מחדש אריכות ימים!?

מבוא בפור (א"ח לו): גדולה מצות תפלין שכל המניחן מאריך ימים, שנאמר ע"י חזקיהו "ה' עליהם יהיו" (ישעיה לח טו), ופרש רש"י: אותם שנושאים עליהם שם ה' בתפלין, יהיו וצריך להבין, הרי אין נביא רשאי לחדש דבר מעתה, ומניין לחזקיהו שהנחת תפלין מאריכה ימים, הרי בתורה מצונו שבר אריכות ימים רק על כבוד הורים ומצות שלוח הקן?

ואמר רבא: כל המניח תפלין ומתעטף בציצית וקורא ק"ש ומתפלל, מבטח לו שהוא בן העולם הבא. ואמר אב"י: ערב אני בו שאין אש גיהנום שולטת בו. רב פפא אמר ערב אני בו שכל עוונותיו נמחלין, ועלינו לחתור ולהבין מנין לקחו רבא, אב"י ורב פפא דרושים אלו?

ממשיך הטור: וכל מי שאינו מניחן הוא בכלל פושעי ישראל בגופו. מכיון שמצות תפלין מתקיימת על הגוף ממש, לכן נקרא המבטח פושעי ישראל בגופו, וצריך להבין מהי החומרא הזאת בתפלין מה שלא מצונו בציצית ושאר מצוות?

לומדים תפלין מהגוים?

והנה הגמ' (סנהדרין ד): מביאה את דברי ר' עקיבא, שדורשים מהמלה "לטפת", שצריך להניח ד' פרשיות בתפלין, מן ש'טט' בכחפי שתיים ופת' באפריקי שתיים. וצריך להבין מדוע רמזה התורה את ד' הפרשיות באופן שמכתיב לומדים שתי פרשיות ומאפריקי לומדים שתי פרשיות, ולא אמרה מלה שבמקום אחד פרושה ארבע, וכמנה נלמד על ארבעת הפרשיות?

ההכרזה בעת שמניחים תפלין על הירד...

אלא דהנה בתפלין ישנם ד' פרשיות, בראשונה בתוכה פרשת

רבנו של עולם, ובני ברקמיה להכיר במתיקות וערכות התורה ומצותיה, וללמד טעם טוב זה לבני, כמו שצויה את משה רבנו ללמד את עמ"י את טעמי המצוות ולערכם לפניהם בשלחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם.

ובנה יהיה נפר לנו ההבדל בין משפטי הגוים למשפטי ישראל, שדיני ישראל מלמדים את העם מרות טובות, חסד, בקור חולים, קבורה ולנהג לפני משורת הדיון, כפי שלמד יתרו, ונסמכה פרשת מוצח לפרשת משפטים, ללמד את הדברים לדבר עם העם על חסדי ה' הנאמרים ע"י הכהנים לפני המזבח, וכך יכירו בלם שאין טוב בדיני ישראל, שאם שומעים לדבריהם הללו, לא באים כלל לידי דיני תורה הנובעים ממריבות, ואם כבר צריכים לדיני תורה, ולכו רק לדיני ישראל ולא לפני גוים.

אנא ה' וכני לאמונה שלמה בך, ונדע שרק אתה מרפא בני אדם, ואין כח לשום רופא לרפאות בלעדיך, ובעת הנחת תפלין נתחזק באמונה שלמה בדברי הנביא ישעיה שאמר "ה' עליהם יהיו", הינו שרק שמה שעלינו מחיה אותנו, ונתפלל על אריכות ימים ושנים, ותקבל תפלותינו ותאריך ימינו ושנותינו בטוב ובנעימים.

ונדע שחכמות הרפואה והנחותים שלו הגוים אינם חכמים אלא חכמתה הקדושה לבד, וכך יתקיים "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך" שבבך שהרופאים יראו את אמונתנו השלמה בך, שרק אתה מחיה אותנו, עי"ז "וראו מן ה' שיהיה גם לרופאים יראה והערכה אליה, וכך יצליחו בנחותיהם ויתרפאו חולי ישראל ויאריכו ימים.

שעל בן ד' פרשיות התפלין נלמדו דוקא מלשונות הגוים שבכתיב ובאפריקי (סנהדרין ב:), כי הגוים צריכים ללמד מהתפלין שעל היהודי שאין בהם כח לרפאות, רק ה' הוא הרופא כל בשר ומפליא לעשות.

אנא האל הגבור והנורא, ובני לבא לידי ענה ושפלות ע"י התפלין, מן שאתבונן בעת הנחת תפלין של יד שאין לאל דיני שום כח לפעל בלום, שעל בן מניחים תפלין ביד בכה, ולכן התפלין נקראות מלשון טפל, לזכר שבהם וטפל וחלש כחינו, ורק אתה יכול לעוררו ולהושיענו, ובלעדיך אין שום הצלחה, ובהנחת תפלין של ראש נזכר שאין במוחנו שכל וחקמה מעצמנו, רק הכל מן ה', ושכלנו נתון בידך, ורק בעזרתך נצליח ונשכיל.

אנא מלך רחמן ובני להיות זהיר לקים מצות תפלין בהלכתה, הינו עם התבוננות בחסד ה' וכל אברי גופי העשוי רבו ממים, כדי שעי"ז לא תשלט בי אש הגיהנום, כי התפלין המנחות עם התבוננות בחסד המים הללו, מכבות את אש הגיהנום כמים המכבים את האש.

אבי שבשמים, רחם עלי וזכני בכל בקר בעת שאניח תפלין לבא לידי בושעה על עוונותי שמרדתי בך ופגעתי בזולת, אע"פ שהצלתיני מחלאים, ואתה שומר על בריאות אברי ודמי שאת חסדים אלו מזכירים לי התפלין, ואשוב בתשובה ואפנים את חברי וע"י בושתי ימחלו כל עוונותי (ברכות יב:), אמן סלה.

מתיקות ההלכה

הטלית והתפלין של היהודי מכבים את האש, והנאחזים בו נצלים מהגיהנום, והגוים מעריכים ויראים עי"ז מה'.

התפלין משולים למים, שהרי הם מצוה רבה מהתורה המשולה למים והם הודאה על הדם, הלב, המח ושארא אברי הגוף שרבו עשוי ממים, והתפלין הם עדות שרק ה' מרפא ומחיה את האדם, ולכן אמר אב"י המניח תפלין אין אש גיהנום שולטת בו, כי אם מניחם עם התבוננות בחסדי ה' המבססים על המים, עומדת לו זכות התפלין ומכבה לו את אש הגיהנום כמים המכבים את האש.

וכשהגוים רואים יהודי המתבונן ע"י התפלין שעליו בחסדי ה' ומאמין שרק ה' מחיה, הם באים להעריכה ויראה מה', והרופאים מבינים שאין בכחם לרפאות חולים, אלא רק ה' הוא רופא כל בשר, וכך מצליחים בנחותיהם וחולי ישראל מתרפאים ומאריכים ימים.

ארכי

אניחות
בחינות
צניעות
עיסה
כתר
הכמה
בינה
חכמה

ארכינה נכנסו לפדרס, ר"ע שנקב למה שאמר ר"ע לחבריו: כשתעלו לפדרס ותראו אבני שיש טהור אל תאמרו מים מים, הינו כשתראו את התורה המשולה למים, אל תטעו לחשוב שהיא מים גשמיים, אלא היא מים רוחניים, כמצות התפלין שבה שהם הודאה על חסדי ה' שבגוף האדם שרבו עשוי ממים, ואלישע בן אבויה טעה וחשב שהתורה מלמדת רק מצות מעשיות גרידא, ללא חובת הלכות שהיא ההתבוננות באהבה ה' ובחסדיו, ומכך בא לכפר בעקרו, בן זומא הציץ ונפגע, ועשה מדידות בין המים העליונים

ובוטחים בחכמת הרפואה שבידם, ואינם מבינים שחכמות אלו בחכמת הנתוח, זה רק דיעבד, ואילו ה' ברא את האדם שלם שאינו צריך לשום נתוח, וחכמת הנתוח עצמה היא מאת ה'.

וכן אינם יודעים מפרכת שמע המעידה שה' אהה, אלא הם מועים שיש שתוף בכחות שמנים, כמו השמש והמאורות ה'.

ועיניהם כלות, ולכן ידעו שפרשת 'ויהי פי ביאד' אמת, כי ראו שה' הוציא את ישראל ממצרים והכניסם לארץ.

'פת' עבו"ם ביד ה' היא...

וכמו כן ידעו שפרשת 'ויהי אם שמע' אמת היא, כי ראו בעיניהם היא ה' הכה במכת ברד וארבה את כל התבואה, ולכן מאפריקי לומדים שתי פרשיות מהמלה 'פת' כי הם ידעו שה' ביד ה' היא, אבל אינם מאמינים בפרשת 'פדיון הבן', המעידה שה' ברא את גוף האדם,

בעיניהם במצרים היא ה' הוציא את ישראל ממצרים, ועקבו אחיהם כל מ' שנה שהיו ישראל במדבר, ותכמיהם וחרטמיהם היו אומרים להם מפעם לפעם, העברים הללו תועים במדבר ועתידים בקרוב לשוב הנה למצרים, כי ראו החרטומים את המתאוננים שבישראל שהיו אומרים "נתנה ראש ונשובה מצרים", אבל שכניה אומרת בנגדם לישראל "לא תוסיפו לראותם עד עולם", עד שראו המצרים היאך ישראל נוחלים את ארץ ישראל

מתיקות אמונה שלמה ומרירות אמונה להצאין...

רופא, ומעריך את הפלאות הגדולים שעושה ה' בגופו; זרימת הדם עשירים וארבע שעות ביממה, והדם בגופו דליל במדה הנכונה, ובעת שיש פצע, הדם נקשר במקום הפצע, והלב פועל באופן נפלא שזהו חסד עצום, אשר רוב המתים מתים מחלאי הלב רח"ל וכו', כשמתבונן בחסדי ה' הללו, וזכה להאריך ימים ולא נצרך לרופאים ורפואותיהם.

התפלן - בלים רפואים...

ובכח הנחת התפלן עם התבוננות ואמונה שלמה בה' שהוא מחיה את האדם, ע"ז יש כח לרופאים לרפאות, כי גם רופא יהודי או גוי שרואה יהודי עם תפלן המאמין בה' שהוא מחיה ומרפא את האדם, ע"ז כשהוא נגש לרפאות הוא מצליח.

ולכן ר' עקיבא למד דוקא מלשונות הגוים שצריך להניח ד' פרשיות בתפלן, כי התפלן צריכות ללמד לקח את הרופאים הגוים שה' לבדו מחיה את האדם, שרק ע"ז יצליחו נתיחיהם, והחולים יאריכו ימים.

שהנתוח הצליח החולה מת ל"ע, מפני שקד גור הבורא ית'. זה שאמר חזקיהו המלך: "ה' עליהם יחיו", שבאמת לא חדש בזה דבר מעצמו, אלא בא לעורר את עמי" שלא יהיו מצותיהם בבחינת "כפיו ובשפתיו כבדוני ולבו רחוק ממני", אלא שכשניחיו תפלן יעשו זאת עם התבוננות ואמונה שרק שם ה' שעליהם הוא מחיה אותם, ולא שום כח וזולתו, כי ע"ז גם הרופאים יכירו שרק ה' מחיה את האדם.

רואים את ה' ע"י יהודי...

ובזה מתקיים "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך" - שכשהרופאים היהודים והגוים רואים את היהודי עטור בתפלן, ומכירים בו שלבו מלא אמונה, שרק שם ה' שעליו מחיה אותו, אזי "וראו" - הרופאים הללו באים לרפאה ולהערכה לה', שיודעים גם הם שרק ה' מחיה את האדם, "ממך" - כל זה נעשה 'ממך', מהיהודי הנה שמניח תפלן עם התבוננות פראוי ולא כמציאות אנשים מלמדה.

איך זוכים להאריך ימים באמת?

והסבה שמצות תפלן מאריכה ימים, היא מפני שאם אדם בא ע"י התפלן לדיעה שרק ה' מחיה אותו ולא שום

כיוצ"ב בכתפי', אפשר שהם מאמינים בשתי הפרשיות שלא מאמינים בהם באפריקי, אבל אינם מאמינים בשתי הפרשיות האחרות, וישנם גוים שאינם מאמינים בשום פרשה ואינם יודעים כלל מה', ועל כל הגוים הללו להתבונן בעמ"י שעל ראשם תפלן, ותקום "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך", שע"ז באים לרפאה מה' ואמונה שלמה בו ותקרה.

תפלן של ראש בנגד כל הרפואים...

ולכן התפלן של ראש שהם בנגד המוח צריכות להיות גלויות, להכריז ולהודיע שחכמת הרפואה שבד הגוים, שעמה מרפאים מוחות ולבות בני אדם, אינה חקמית, אלא חכמת ה' בלבד שנתנה להם כדי להטיב לעמו. ועם התפלן אנו מכריזים אמונה, שאין כח לשום רופא לרפאות חולה ולהאריך את ימיו, אלא כשרצון ה' לרפאות את האדם ולהחיותו, הוא ח', ואם לאו לאו ח', ולא יועיל שום רופא להחיות אדם אם אין רצון ה' בכך.

והעולם אומרים: הנתוח הצליח והחולה מת, שזהו דבר אמת שהרופאים רואים זאת פעמים רבות, שאע"פ

מתיקות הפרשה והנביא

"ואלה המשפטים..."
מנשה דן את זקנו ישעיה הנביא וטוען עליו שהוא נביא שקר, וישעיה מיראתו נבלע בארז ומנשה הרגו.

הנביא ישעיה אמר לה' "ובתוך עם טמא שפתים אנכי יושב", ולכן בא המלאך והכה על פיו עם רצפת המזבת, ללמדו שהתקון לדוד הוא שילמדם להתבונן בחסדי ה' שמלמדים הבהנים בביהמ"ק ע"י הקרבנות הקרבים ע"ג המזבה, וכיון שלא למד זאת כדי כל צרכם של העם, לכן נענש שמנשה נכדו הרגו.

שמנשה שפט את ישעיה זקנו משפט של שקר כמשפטי גוים בערפאותיהם, וטוען עליו שהוא נביא שקר, שמנשה מדברי ה' ומדברי משה רבנו, וכשהבין ישעיה שמנשה לא יקבל את דבריו אמר שם ונבלע בארז, מיד עמד מנשה וחתך את הארז וכשהגיע לפיו של ישעיה יצאה נשמתו, ודוקא דרך פיו נהרג, כי נתבע לפי דרגתו על שלא למד בפיו את העם לדבר בפייהם מחדדי ה'.

הסדר
גבורה
הסגולה
צניח
החיד
הסוד
מלכות

גם בשלום ויצא בשלום אמר לחבריו: אל תאמרו 'מים מים'...
יום התחתונים, וכן עזאי הציץ ומת.

ע נכנס בשלום ויצא בשלום, כי ידע והוא משובח למים, מפני שהיא מלמדת בת ה' וחסדיו הכלולים במים, והסביר שלא יאמרו שהתורה היא רק מים, משום קר, מפינו שאמנם התורה דומה למים את האדם, ומלמדת את האדם להיות שפל כן התורה מצמיחה את המדות הטובות פמים המגדלים את התבואה. אבל היא לחלב אם הממלא את האדם ויטמינים

יצויות המים הזורמים מהתפלין...

רבה מוסרי: ששואדם מניח תפלין מתוך אמונה שה' לבדו מחיה אותו, ולכן הוא מבקש בתפלתו ממי שהחיים שלו, שיאריך את ימיו ושנותיו, הוא בודאי יזכה לחיי עוה"ב בעוה"ז וכל שכן בעוה"ב. ואבי אומר שגם לא תשלט בו אש הניחום, כי התפלין משולל למים שהרי הם מצוה רבה מהתורה המשולה למים, ועוד שהם מוכיחות את חסד הים שבגופנו, ואת חסד כל איברי גופנו שרבו עשוי ממים. וגדול בכה של מצות התפלין, המתקיימת עם התבוננות בחסדי המים הללו, להיות במים המכבים את אש הניחום.

להניח תפלין במים...

ועוד שהתפלין צריכות להביא את האדם להיות שפל במים היורדים חמיר מטה, ששואדם מניח תפלין על קברת ירו, הוא צריך להרגיש שידו וכוחו תפלים ומחשבי טעם ומפלים וחלשים למול התפלין, וע"כ תפלין מלושון טפל, הינו שידע שהכחות שבגידיו הם בטלים ומבטלים, ולכן מניחים תפלין ביד ברה, כי האדם ביד ה' לבד, ואף הנבור הכי חזק אלו דמו יתה עכור או לבו ידם, מיד הוא מת ח"ו, ורק ה' שומר על בריאות האדם ומחיה אותו.

וכשמניח תפלין של ראש, הוא מכריז שרק ה' מנהל את מחשבותיו שבמחשבו, וכאלו תפלין מביאות את האדם להיות

שפל במים, שידע שרק ה' מנהל אותו. ועל כאלו תפלין אומר אביי שהם דומות למים המכבים את אש הניחום.

וזהו הסבה שאפלו רשב"י שפטור מתפלה ומק"ש כדאיתא (ירושלמי ברכות פרק א הלכה ב): רבי יוחנן בשם רשב"י: כגון אנו שעוסקים בתלמוד תורה אפלו לקריאת שמע אין אנו מפסיקין. גם הם חזקים בהנחת תפלין, כי אמנם גם בתלמוד התורה, אפשר ללמוד על ענוה, אבל צריך 'מעשה' המביא ענוה ושפלות לאדם, והוא הנחת התפלין, שאע"פ שפשוט הדבר שרשב"י היה עניו בתכלית, אבל גם הוא רכש ענוה יותר גדולה על"י הנחת תפלין.

מתיקות הבושה ומרירות הרמאות...

ידם על חסדי ה' שבגופו האדם, וכיון שבמבטלן הוא פושע בכך שאינו מודה לה' על חסדיו שבגופו.

עוד כתב הטור: 'ומצותן להיות עליו כל היום... ונהגו שלא להניחם כל היום'. והבית יוסף הביא את דברי הירושלמי (ברכות פ"ב ה"ג): 'מפני מה לא החזיקו בה, מפני הרמאים'. ופרש שהם הרשעים המניחים תפלין לרמאות בהם העולם.

הרמאים, הם אותם שמוניחים תפלין בלא כונות של הפרת הטוב ותשובה לפני ה' כנ"ל, שזה נקרא שמונים מצוה זו ברמאות, כי מקומה רק כלפי חוץ בלא לב, והוא קקורא ק"ש בלא תפלין, שנקרא מעיד עדות שקרה כך גם אדם המניח תפלין בלא התבוננות, נקרא רמאי.

ברית מילה חשובה בעינינו יותר מתפלין?!

ויש לנו את מצות ברית מילה שהיא נשארה קיימת בעינינו בלא שום שנוי, משום שעמ"י מסרו עליה נפש במשך ההורות,

רב פפא אומר: ערב אני בו שכל עונותיו נמחלים, משום ששואדם מניח תפלין בבקה, והוא נזכר בעברות שעבר אהמול ופגע בחבריו, קעת ע"י התפלין שענינם הוא זכירה, כמו"ש בהם 'למען תזכר...'. הוא נזכר בחללים ונתוחים שהיו לאחד מקרובי משפחתו, ומתעורר לשוב בתשובה על שמרד בה' אע"פ שישמר אותו מצרות כאלו, ועתה הוא מניח תפלין המרמזים על החסדים הרבים שהרעוף עליו ה'; הים הבריאי שבגופו ואיבריו הבריאים, והוא כפה טובה לה', וישפך את דם חברו, וכל ידיו בושה על עונותיו, וכל העושה דבר עברה ומתבונן בו מוחלין לו על כל עונותיו (ברכות יב): ומפני ששם בתשובה לפני בוראו, בודאי התפנים אחר כך עם חבריו שפגע בהם.

היאה הנמנע מתפלין פוגע בגופו?

ועתה מובן, מדוע דוקא בתפלין החמירו ואמרו שכל המבטלן הרי הוא פושע וישראל בגופו, מפני שהם מעדות להורות על

המשך מתיקות הניסים מעמוד א'

בהגיע זמן המשפט השני, הגעתי לבית המשפט, ולפליאתי אני רואה את אחי מגיע חלוש ותשוש, מובל על פסא גלגלים. נבהלתי מאד ולא הבנתי מה ארע לו. בתם הדיינים העזתי ונפשתי לעורף דינו של אחי ושאלתי מה ארע לאחי. הוא ספר לי שאחי לקה במחלה הנזרעה בדם ונחלש מכך מאד.

חזרתי לביתי מהרהר מאד, כשאני מצף ברגשות אשמה, שמחמת שהתעקשתי על קמוני נגרמה מחלוקת קשה שקצאת ונגרנו אני ואחי לערפאות הדנים דיני גוים, שהמתדין לפנייהם נחשב כמרים יד בתורת משה, ובדואי העברות הללו הביאו את אחי למצב שפזה.

אחרי ישוב הדעת והתבוננות רבה בענין, אזרתי אמיץ ונסעתי לבית אחי, ובשרתי לו שאני מוכן לוותר, וכפי שבקש - כן נעשה: שלש רבעים מהנכסים יהיו בשבילו ורבע בשבילי. עיניו של אחי ארו, והוא הודה לי וברך אותי, וכמוכן משך את תביעתו מהערפאות. ב"ה השלום והשלחה חזרו לשרור ביני ובין משפחותינו. וכמוכן שהערתנו בתפלה לרפואת אחי שיתיה.

ה' הטוב לא עזבני, ובסכום שקבלתי קניתי בנין בעל שמונה קומות, וכעבר כמה שנים מחיר הבנין התקפר מאד מעל למצפה. כך יכלתי להמשיך ולעסק בתורה ללא צורך להתעסק מדי בפנדסה. וגם אחי הבריא ב"ה ממחלתו לאחר שעבר טפולים רפואיים.

נמצא, שלא רק שהרווחתי ממדת הוותר וזכיתי לשלום ולחיי עולם הבא, אלא זכיתי גם לאכול מ'פירותיהן' בעולם הזה, וברוך ה' זכיתי לחתן את ילדי בכבוד וברוח. עשה שלום בקרומי - יעשה שלום עלינו תמיד, אמן.

בברכה, מ. ל.

הנכסים, כי אני השקעתי את כוחתי בעסק ולא אתה! נדהמתי לשמוע את דבריו, כי הם סתרו לחלוטין את ההסכם בינינו - אני ממשך לעסק בתורה אבל הרווחים מתחלקים בינינו שווה בשווה. מפני שכל כך רציתי לברח מהמחלוקת החלטתי לבוא לקראתו ולוותר מעט, והצעתי לו שיקח מעט יותר מחצי, אבל לא שלש רבעים.

אחי לא היה מוכן לשמוע על כך, והחל לבזות אותי ולצעק עלי שלא מגיע לי כלום מהרות, ו'תמיד תודה' הוא אומר, שתקבל רבע מהרווחים, כי לא השבחת כלל את העסק... מפיין שהיה קודר בסכום עצום, עמדת על דעתי, ולא הסכמתי לוותר יותר ממה שהצעתי קדם.

מחמת שאחי אינו בן תורה, הוא איס לתבע אותי בבית משפט של ערפאות. התחננתי אליו ואמרתי לו שאיני רוצה להתדין בערפאות, אלא רק בבית דין הדן ע"פ תורת משה וישראל. אבל הוא לא התייחס לבקשתי, וכך נפרדנו. יצאתי מביתו בפחי נפש, בעקב מהקרה שנוצר בינינו, אך גם מההפסד שיגרם לי מכך שאולי אצטרף לוותר על חצי קמוון השוה לי בדין, כפרט שמדבר בסכום גדול מאד...

לאחר מספר ימים הגיעה לביתי הזמנה לבית המשפט. בתחלה לא התייחסתי לכך וכלל לא הופעתי בבית המשפט, אך בעבור ימים מספר הגיע אלי מקתב המזהיר אותי שאם לא אגיע אענש קשות.

לאחר שקבלתי אשור ממו"ז, נסעתי לבית המשפט בלית ברירה. בדין שערך שם לא הגיעו למסקנה ברורה וחיבו אותנו להגיע בעוד כמה חודשים לדין נוסף.

המצב העגום גרם שהמחלוקת ביני לבינו ובין משפחותינו התעצמה, והקשר נתק בינינו לחלוטין.

בשורה משמחת!
הננו להודיע כי נפתחה
ההרשמה לשיבתנו לשנת
הלמודים תשע"ט הבעל"ט
לפרטים והרשמה: 0504177321

תלמוד תורה
"מתיקות תשב"ר"
מייקל ורשלים חובבא
כ"ט מייקל ורשלים חובבא ורשלים חובבא ורשלים חובבא
בתיבת תלמוד תורה ר"ת מייקל ורשלים חובבא

הננו שמחים להודיע על פתיחת הרישום
לשנת"ל תשע"ט הבעל"ט
תלמוד תורה מייקל ורשלים חובבא ורשלים חובבא ורשלים חובבא
ורשלים חובבא ורשלים חובבא ורשלים חובבא ורשלים חובבא
בין השעות 1400-1830 במשרד תורת חיי - בניאר אשכנזי 5
מ"ל: 0504-177321

בבית התורה
התעלה

הודפס
בחסות
דפוס ציון
02-5385969